
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSREV 259
LITTERATUR- & LÄRDOMSHISTORIA
21 APRIL 2015

Jakobsgatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: rehnstroem@svaf.se | www.matsrehnstroem.se

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

DETTA NYHETSREV innehåller 25 nykatalogiserade arbeten ur antikvariatets avdelning för litteratur- och lärdomshistoria. Som vanligt är dock innehållet bredare än vad den rubriken anger och här finns till exempel Wollins förteckning över LOUIS JEAN DESPREZ grafiska produktion, ett komplett exemplar av TEODOR HOLMS mycket ovanliga posthistoria, LINDAHLs på sin tid skandalösa *Svenska millionärer* och WOLLINS *Antikerna i Drottningholms park* ur Drottningholmsbon OLOF LAGERCRANTZ bibliotek. Fina band återfinns bland annat på NIEDERS tyska Bellmanbiografi, FISCHERSTRÖMS *Dagbok* och PALMSTIERNAS *Berättelser*.

Med vänliga hälsningar!

Handwritten signature of Mats Rehnström

MATS REHNSTRÖM

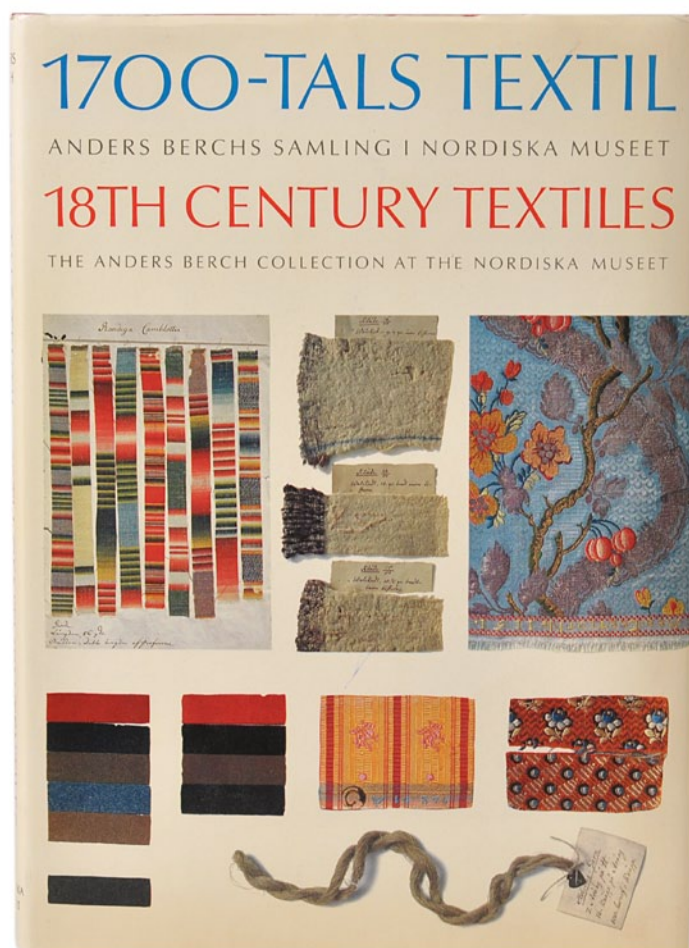
1. BARFOD, J. C. **Märkvärdigheter rörande skånska adeln.** Med inledning och anmärkningar av Gunnar Carlquist. Sthlm, 1925. xvi,459 s. & plr. Något nött brunt ohfrbd med rikt guldornerad rygg, svart titeletikett och gula stänkta snitt (Norstedts bokbinderi). Omslaget medbundet. Ryggen blekt och med lite nötningar främst vid falsarna. Lite skrapmärken på pärmarna. *250

Andra upplagan. Originalutgåvan trycktes hos L. J. Hierta 1847 och till denna upplaga har hans stilar nygjutits och använts. Johan Christopher Barfod (1753-1829) var anekdotsamlare och journalist. Han skrev i tidningen "Extra posten" 1792-95 och medverkade även i Gjörwells tidskrifter. Anteckningarna om skånska adeln tillkom när Barfod vistades i sin hembygd 1787-89. I "Svenskt biografiskt lexikon" skriver J.V. Johansson: "B. säges ha haft en omfattande historisk beläsenhet och ett utomordentligt minne, en uppgift, som hans skrifter med sin oerhörda detaljrikedom för ingen del jäva. Han har ej försummat något tillfälle att skaffa sig underrättelser. Bland de sagesmän, som han ofta uppger, träffar man många av den tidens ledande män; dock har han ej försmått att intervjuja kammartjänare, skomakare, skraddare och andra hantverkare. Dessa sistnämnda meddelare skymta här och där bakom det tydligt skönjbara grodperspektivet, liksom det väl närmast är tack vare dem, som författaren kunnat följa sin naturliga fallenhet att skriva skandalhistoria".

2. [Bellman] NIEDNER, F. **Carl Michael Bellman.** Der schwedische Anakreon. Weimar, 1905. Porträtt, viii, 398, (2) s. Trevligt klistermarmorert pappbd med vinröd titeletikett och stänkta snitt. Lätt nött och med något mörknad rygg. Minimalt nagg i ryggen upptill. *600

Innehåller en del i texten insprängda översättningar. Författaren översatte "Fredmans epistlar" till tyska 1909.

3. [Berch] **1700-tals textil.** Anders Berchs samling i Nordiska museet. Redigerad av Elisabet Stavenow-Hidemark. Uddevalla, 1990. 281 s. Oklbd med obetydligt gulnat skyddsomslag. *1500

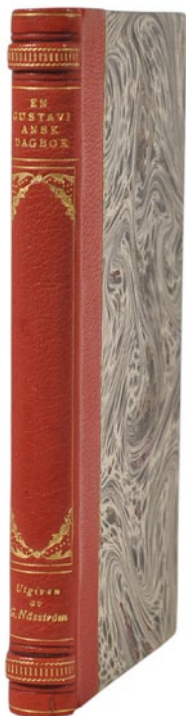

Med engelsk parallelltext. Boken innehåller, förutom en rikt illustrerad katalog, tre längre artiklar: "Anders Berch – en forskar- och lärargestalt i 1700-talets Europa" av Gösta Berg, "Berchska samlingens textila material" av Elisabet Stavenow-Hidemark och "De vävda textiliernas bindningskonstruktioner" av Ulla Cyrus-Zetterström.

4. [Bremer] ADLERSPARRE, S. L.-D. & LEIJONHUFVUD SIGRID. **Fredrika Bremer, biografisk studie.** I-II. Sthlm, 1896. Porträtt, V, (3), 415 s. + porträtt, IV, 432 s. Två aningen nötta hfrbd med upphöjda bind, guldornerade och blindpressade ryggar samt marmorerede snitt. Den andra volymen med litet nagg överst i bakre ytterfalsen. ★175

5. [Desprez] WOLLIN, N. G. **Gravures originales de Desprez, ou exécutées d'après ses dessins.** Malmö, 1933. 196, (1) s. Häftad. Omslaget ngt nött och gulnat. Ryggen nött, mörknad och med pappersförlust upptill. Bakre omslag med några repor. ★1750

Tryckt i 500 exemplar. Rikt illustrerad verkförteckning över Louis Jean Desprez grafiska blad. Bland motiven återfinns topografiska vyer, arkitektur och teaterdekor.

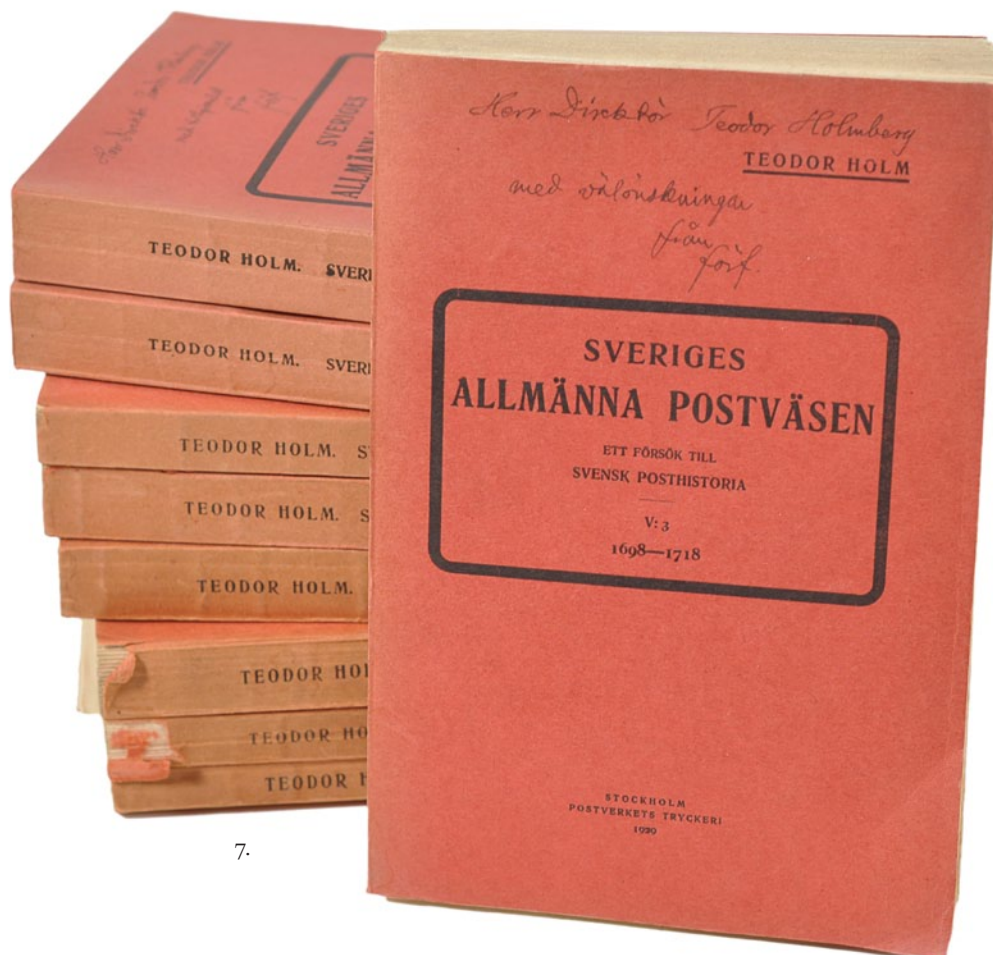

6. FISCHERSTRÖM, J. **En gustaviansk dagbok.** Anteckningar för året 1773. Utgivna och kommenterade av Gustaf Näsström. Sthlm, 1951. 169, (2) s. & 1 plansch. Elegant rött halvmarokängbd med två breda upphöjda bind och fint guldornerad rygg samt övre guldsnitt (Bonniers). Omslaget medbundet. ★900

Denna upplaga är tryckt för Samfundet S:t Erik med anledning av dess femtioårsjubileum den 21 oktober 1951.

7. HOLM, T. **Sveriges allmänna postväsen.** Ett försök till svensk posthistoria. I-IV: I-3-V: I-3. Sthlm, 1906-29. (4), X, 192 + (4), X, (2), 247 + (4), VII, (1), 293, (1) + XIII, (1), 312 + XVI, 304 + XV, (1), 268 + XXIV, 419 + XXIV, 427 + XXVI, 476 s. Nio häftade, oskurna och huvudsakligen ouppskurna volymer. Omslagen lätt nötta och ryggarna ngt blekta samt med några svaga fuktfläckar. Några av ryggarna med smärre pappersförluster och revor. Omslagen med några veck och ett främre med en mindre reva. Enstaka blyertsmarkeringar. Ett halvark är löst i häftningen i del II. Med dedikation till Teodor Holmberg i samtliga volymer och Sigtunastiftelsens biblioteks- samt gallringsstplr. ★7500

Det mest omfattande verket rörande svensk posthistoria. Historiken omfattar åren 1620-1718 och avtrycker ett mycket stort antal originalhandlingar samt behandlar även sådant som personalfrågor, sjöpost, fältpost, tidningsutgivning och svenska postkontor i utlandet.

7.

8. [Hyltén-Cavallius] BRINGÉUS, N.-A. **Gunnar Olof Hyltén-Cavallius som etnolog.** En studie kring Wärend och wirdarne. Lund, 1966. 400 s. Häftad. Omslaget lätt nött. ★225

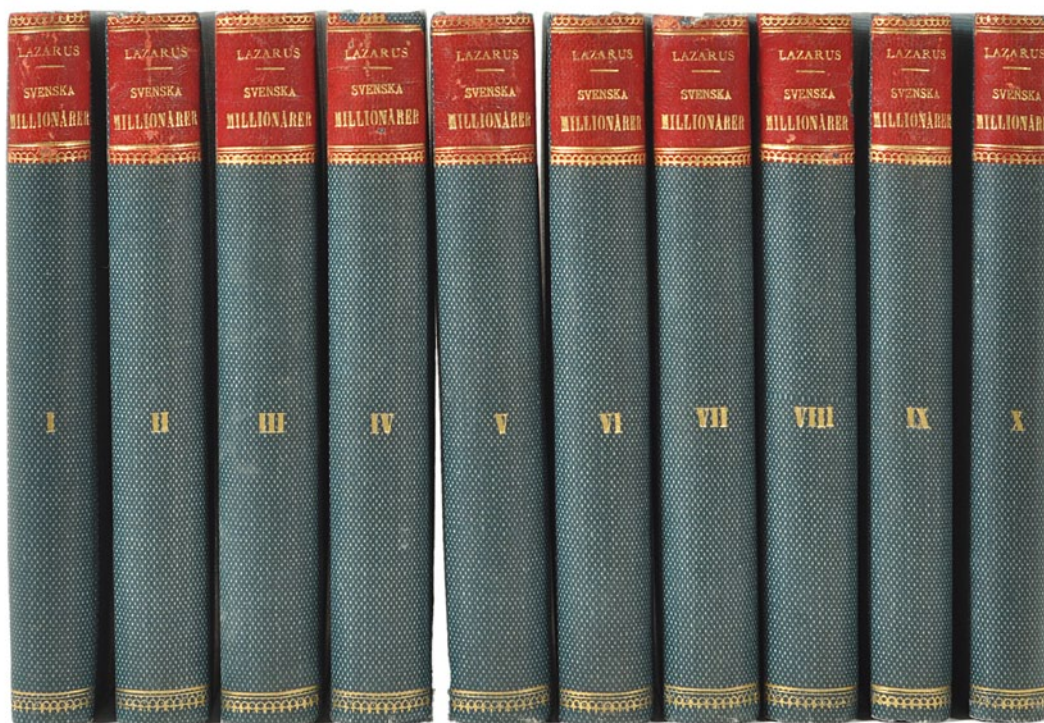
Nordiska museets handlingar: 63. Rikt illustrerad i svartvitt. Gunnar Olof Hyltén-Cavallius (1818-89) gav ut "Wärend och wirdarne" 1863-68.

9. KARLSON, K. F. **Blad ur Örebro skolas äldsta historia**, samlade och utgifne. (1)-v. (Örebro, 1871) respektive Örebro, 1872-1900. (4), LXIV, 64, (2) + (2), LXXXVIII, 101, (1) + (12), CXII, 24 s. & 1 utvikbar faksimilplansch & 3 utvikbara kartor + 24, CCC s. + porträtt, 20, CCCLIX, (1 blank), 1-80, (8) s. & plr. Tre aningen nötta halvmarokängbd med upphöjda bind och övre guldsnitt (N. B. Andersson, 1931). Ryggarna ngt blekta och ganska flammiga. Några diskreta blyertsmarkeringar. Del v delvis med en liten fuktrand överst i yttre marginalen. I första volymen är medbundet en handskriven innehållsöversikt över hela verket. ★1250

Ågren Svensk biografisk uppslagslitteratur 605 respektive 1639. De avslutande opaginerade sidorna i del v är det separat tryckta "Omdömen om K. Fr. Karlson och hans skolhistoriska arbeten". Första delen publicerades i skolans årsprogram för 1870-71 och de två sista delarna åtföljde årsprogrammen för 1899 respektive 1900. Innehåller bland annat personhistoriska förteckningar över lärare (medeltid-1859) och elever (1615-1771, med vissa luckor).

10. [Lenngren] WARBURG, K. **Anna Maria Lenngren.** Andra omarbetade upplagan. Utgiven till hundraårsdagen av hennes död. Sthlm, 1917. Porträtt, (8), 320 s. & plr. Brunt ngt nött och aningen snedläst hklbd. Märtha Lindelöfs namnteckning på smutstitelbladet. ★175

Första upplagan utkom 1887.

11. (LINDAHL, C. F.) **Svenska millionärer.** Minnen och anteckningar af Lazarus. I-X. Norrköping respektive Sthlm, 1897-1905. (4),293 + (8),328 + (8),369 + (4),345 + 385,(1) + 376 + 389,(2) + 350,(2) + 308,(1) + 304,(1) s. Delvis med svartvita porträttavbildningar i texten. Tio ngt nötta blå klbd med sparsamt guldornerade ryggar och röda titeletiketter samt marmorerade snitt. Titeletiketterna med smärre nötningar. Några fläckar på frampärmen till volym VIII. Författarens namn ditskrivet i bläck på första titelbladet. Trevlig svit med C. G. Hedströms exlibris. ★4800

Med mer än 300 kortare eller längre biografier över rika köpmän, industriidkare, godsägare m.m. huvudsakligen från 1800-talet. Verket väckte skandal på sin tid.

12. LINDROTH, S. **Svensk lärdomshistoria.** I-IV. Sthlm, 1975-81. 383 + 640 + 749 + 354 s. Fyra oklbd med skyddsomslag. Några obetydliga småfläckar i snittet på del II. Den sista delen lätt snedläst. Tredje delen med dedikation till Sten Rudholm. ★1250

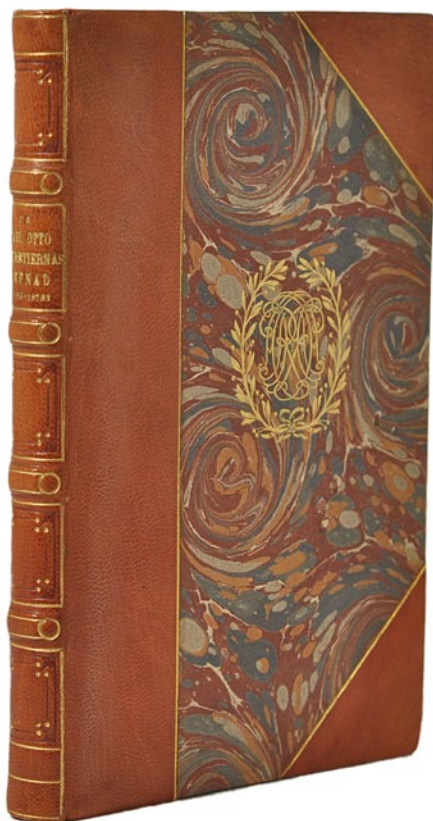
I - Medeltiden. Reformationstiden. II - Stormaktstiden. III - Frihetstiden. IV - Gustavianska tiden. Den fjärde ofullbordade delen utgiven av Gunnar Eriksson efter författarens död. Sten Rudholm (1918-2008) var kollega med Lindroth i Svenska akademien.

13. NORDENMARK, N.V.E. **Svensk astronomi och svenska astronomer 1700-1730.** [=omslagstitel]. Uppsala, 1933. 114 s. & 2 plr. Häftad. Omslaget lättött och med smärre revor. Främre omslag loss. ★225

Arkiv för matematik, astronomi och fysik utgivet av k. svenska Vetenskapsakademien. Band 24 A. N:o 2. Behandlar Petrus Elvius, Nils Celsius, Erik Burman, Andreas Wetterhamn Riddermarck, Bonde Humerus, Conrad Quensel, Sven Dimborg och Samuel Krook samt Vetenskaps societeten i Uppsala, planerna på Uppsala observatorium och almanacksutgivningen.

14. ODHNER, C.T. **Sveriges politiska historia under konung Gustaf III:s regering.** I-III:1. Sthlm, 1885-1905. VIII,(4),607,(1 blank,2) + (6),550,(1) s. & I liten medhäftad rättelselapp + (6),272 s. Tre bra hklbd med marmorerade snitt (J. A. Hedman, Sala). Det sista bandet som inte är signerat har avvikande pärmapper m.m. men uniform rygg. En hel del prydliga anteckningar, markeringar och understrykningar i blyerts. Med Teodor Holmbergs namnteckning och Sigtunastiftelsens biblioteks- samt gallringsstpl. ★600

Allt som utkom av verket som slutar med året 1788 och tredje delens första häfte, vilket utkom postumt. Fortfarande en oundgänglig översikt rörande den gustavianska tiden.

15. [Palmstierna] PALMSTIERNA, C. F. **Berättelser ur friherre Carl Otto Palmstiernas lefnad** (1790–1878). Sthlm, 1880. 218,(1) s. Elegant halvmarokängbd med upphöjda bind, guld- och blindpressad ryggdekor samt marmorerade snitt (Hedberg). Ryggen lätt mörknad. Fint ex. med Arvid och Rosa Hernmarcks guldpressade pärmexlibris. ★900

Carl Otto Palmstierna (1790–1878) var militär och politiker. Han deltog i fälttåg i Tyskland och Norge. Från början av 1830-talet blev han allt mer engagerad i det politiska livet och var lantmarskalk vid 1840–41-års riksdag och finansminister 1851–56. Han var även landshövding i Östergötland och författare till ett par romaner.

16. SANDER, F. **Nationalmuseum**. Bidrag till taflegalleriets historia. I–IV. Sthlm, 1872–(80). (4),154,(2) + (4),158,(2) + (4),146,(2) + (4),188 s. Något nött hfrbd med guldornerad rygg. Obetydliga sprickor upp- och nedtill i främre ytterfals. Delvis något lagerfläckig och med ett par marginalanteckningar i blyerts. Med ett oidentifierat exlibris. ★600

De olika delarnas undertitlar: I. Riksrådet greve Carl Gustaf Tessins, konung Adolf Fredriks och drottning Lovisa Ulrikas taflesamlingar. II. Konung Gustaf den tredje. Hans efterlemnade taflesamling och inrättandet af Kongl. museum såsom en offentlig konstanstalt. III. Konung Gustaf IV Adolf. Den martelliska taflesamlingen, dess inköp och införlifvande i Kongl. museum. IV. Kongl. musei utveckling, tillväxt genom gåfvor och inköp. Dess upplösning och öfvergång i Nationalmuseum.

17. SCHRÖDERHEIM, E. **Skrifter till konung Gustaf III:s historia**. Jämte urval ur Schröderheim's brevväxling. Ånyo utgifna med rättelser och tillägg. Lund, 1892. (8),325 s. & 1 plansch. Obetydligt nött ljusgrönt hklbd med stänkta snitt (Carl Asplund, Stockholm). Med Erik Höglunds exlibris. Porträttet saknas i detta exemplar. ★225

Från tredje Gustafs dagar I. Utgavs första gången 1851, men föreliggande utgåva är betydligt omarbetad. Planschen föreställer J. C. Toll "som uf" ritad av C. A. Ehrensvärd. En viktig källa till Gustav III:s historia. Schröderheim tillhörde dennes närmaste medarbetare och rådgivare. Flertalet av de återgivna breven är växlade mellan Schröderheim och Gustav III.

18. [Schröderheim] SCHÜCK, H. **Elis Schröderheim**. En levnadssaga från Gustav III:s tid. Sthlm, 1942. Porträtt,(2 blanka),723,(1) s. & 1 inklistrad rättelselapp. Snedläst och ngt nött grönt hklbd. ★300

Trycktes även i "Svenska akademiens handlingar".

19. SÖDERBERG, R. & RITTSEL, P. **Den svenska fotografins historia 1840–1940**. Skövde, 1983. 344 s. Svart opappbd. Skyddsomslaget med revor och tejplagningar. ★450

Rikt illustrerad. Med sammanfattning på engelska. Innehåller bland annat kapitlen: "Daguerreotypin. Daguerreotypistens utrustning", "Porträttfotografen 1860-1900", "Svenska fotografier i utlandet", "Teaterfotografiet", "STF - från nationalromantik till beredskapsanda", "Tidningsreportaget. Pressfotografens utrustning" och "Epoken Rosenlund". Ett mycket användbart översiktsverk.

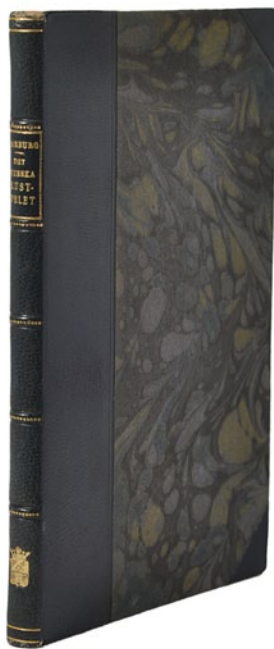
20. TINGBRAND, P. **Med svenska örlogsmän till St Barthélemy 1785-1994.** Karlskrona, 1997. 293 s. Blått oklbd med lätt nött skyddsomslag. ★225
Marinlitteraturföreningen nr 82. Innehåller berättelser från seglatser till St. Barthélemy med svenska skepp från fregatten Sprengtportens resa 1785 till minfartyget Carlsronas färd 1994.

21. TOPELIUS, ANN-SOFI. **Damastduktyg och verksamheten vid Vadstena fabrik 1753-1843.** A.a. Uddevalla, 1985. 232 s. Häftad och med lite gulnad rygg. ★150

Nordiska museets handlingar 104. Med en rikt illustrerad mönsterkatalog.

22. [Wallmark] WALLMARK, CLARA. **Pehr Adam Wallmark.** En tidsbild från adertonhundratalets första hälft. Sthlm, 1914. Porträtt, 222 s. Rött hklbd med svart titeletikett och stänkta snitt. Omslaget medbundet. Lätt nött. Med Cecilia Bååth-Holmbergs namnteckning och Sigtunastiftelsens biblioteks- och utgallringsstpl. ★350

Clara Wallmark (1847-1924) var föreståndare för Skara högre elementärskola och dotter till Pehr Adam Wallmark (1777-1858). Denne var bland annat chef för Kungliga biblioteket och stridbar publicist i förbittrad kamp med fosforisterna. Ett par kapitel handlar om hans kontakter med C. C. Gjörwell.

23. WARBURG, K. J. **Det svenska lustspelet under frihetstiden.** En litteraturhistorisk studie, A.a. Göteborg, 1876. (8), 143, (2) s. Prydligt lätt nött blått halvmarokängbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg och övre infärgat snitt (E. Hansson, Lund). Det ngt solkiga omslaget medbundet och med liten marginallagning. Nederst på ryggen ätten Borgenstiernas guldpresade vapen. Med Bertil Palmérs exlibris. ★800

Med det separat tryckta tilläggs- och rättelsebladet. I förordet tackar författaren framförallt G. E. Klemming och F. A. Dahlgren, vars forskning varit "oskattnbara och oumbärliga bibliografiska och teaterhistoriska hjälpredor". Bland de behandlade författarna märks: C. M. Bellman, Olof von Dalin, Carl Gyllenborg, Henrik Hammarberg, Christopher Knöppel, Lars S. Lalin, Petter Lindahl, Reinhold Gustaf Modée och Johan Stagnell.

24. [Wivallius] EK, S. **Studier i Wivalliusvisornas kronologi.** Uppsala, 1921. (2), 85 s. Fint halvpergamentbd med brun titeletikett i marokäng och stänkta snitt. Främre omslag medbundet. Pärmarna lätt bågnade. Titelbladet lite gulnat och med några ljusa småfläckar. Med Gottfrid Kallstenius guldpresade pärmexlibris och Per S. Ridderstads namnteckning. ★400

Skrifter utgifna af Svenska litteratursällskapet 24.

25. WOLLIN, N. G. **Antikerna i Drottningholms park och deras ursprung.** Sthlm, 1964. 170 s. & 1 utvikbar karta. Opappbd. Bakre pärm lätt solkad och med svag förlagsstpl, som även återkommer på eftersättsbladet. Bakre pärmens insida med en liten tryckt etikett som anger att boken härrör ur Olof Lagercrantz bibliotek. *225

Rikt illustrerad. Olof Lagercrantz var bosatt vid Drottningholm.